

Tillbakablick på 2015 – Året som gått.

Slom, en viktig bytesfisk för gös och abborre i Molkomsjön (Foto Bengt Johansson)

Ett antal reflektioner

Vädret

Vädret inleddes under Januari - Mars med rimligt vinterväder och islossning i slutet av Mars. Så mycket vinterfiske blev det dock inte – få fiskekort är sålda under denna period, sannolikt beroende på att långa perioder dominerades av blåst och ruggigt väder.

Sen Mars dag (Foto Annika Larsson)

Inte heller April – Maj blev några höjdmånader för fiske, blåst och rusk dominerade. Perioder med förningar om sommar och värme lyste med sin frånvaro.

Många trodde säkert att det fina vädret skulle komma från början av Juni, men så blev det inte. Hela Juni och Juli dominerades av svalt väder, ofta med blåst och regnande. Tappra fiskare trotsade det dåliga vädret, men många rapporterade att fångsterna var dåliga. Kanske också gös, gädda och abborre var missnöjda med vädret. Däremot var blåbär och kantareller desto lyckligare. Blåbärsriset dignade på många ställen av bär, som dessutom var ovanligt stora! Gula fläckar av kantareller lyste upp skogsgläntor här och där.

Början på Augusti blev en fortsättning på Juli vädret, men omslaget skedde några dagar in i månaden och det soldominerande vädret (dock med en hel del blåst) fortsatte månaden ut. Månaden blev också en bra månad för försäljning av dagkort, genom ifiske inte minst, men de rekordfångster som rapporterades under 2014 var inte så vanliga. Det fanns även fiskare som pratade om att det inte finns någon fisk i sjön längre, vilket naturligtvis är fel. En död gös - 81 cm lång upptäcktes flytande vid österängarna strax efter månadsmitt. Den borde ha varit runt 10 år gammal och hållt en vikt runt 6-7 kg. Dödsorsaken är inte känd, kanske den fastnat på någon krok men lyckats slita sig, eller kanske det var åldern som tog ut sin rätt.

September bjöd på mer växlande väder med en hel del regn och inte minst blåst, vilket inte direkt gynmade annat än de mest inbitna sportfiskarna.

Stämningfullt som ofta när man blickar ut över sjön (Foto Tommy Cato)

Oktober och November blev för årstiden varma månader med en hel del sol och lite regn, vilket inbjöd till fiske och uteliv. Så i December, trodde väl alla att det var dags för vinter och det blev också isläggning, men den varade bara någon dag, för sedan kom värmen tillbaka med rekordvärme dagarna före jul – nästan midsommar temperaturer! Så det är nog så att vita jular bara är ett minne blott, där gamla julbonader kan påminna om hur det såg ut och borde se ut till jul! Kanske denna årets milda jul skapades av en kombination av klimat förändring och El Nino, som ju i år leder till långt över normala temperaturer över hela världen.

Så, lagom till Nyår blev det lite kallare med snöklätt landskap – så slutet gott allting gott!!

Dan fore doppardan - 23 December 2015 – nästan Midsommarväder (foto Birgitta Mossberg)

Skötselplan for Molkomsjön

Skötselplanen och det kopplade åtgärdsprogrammet har som tänkt varit fortsatt bas för vår verksamhet. Jag har hela tiden betonat att vi ska ligga i framkant som förening och att en plan aldrig är slutprodukt utan bara basen för systematiskt genomförande av vad som överenskommits. Vi har under året följt åtgärdsprogrammet med råge, vilket känns väldigt bra.

Regelbunda fiskeinventeringar

2015 har varit ett mellanår. Provifiske 2014 visade att det finns mycket gös och abborre i sjön. Nästa provfiske ska genomföras 2018. Tanken är att göra en enkät undersökning bland fiskare under 2016 med tillbakablick på 2015.

Kontinuering kontroll av vattenkvalité

Som vanligt har Karlsdals Kommun genomfört vattenprovtagning på det djupaste stället i sjön under sommaren. Provresultaten visar inget anmärkningsvärt. Det kan dock noteras att Ph värdena är väldigt bra och har varit så senaste 10 årsperioden (runt 7). En viktig anledning till detta är den kalkning som görs högre upp i vårt sjösystem.

Vattennivåkontroll

Med mycket regn så var vattennivån mestadels hög eller till och med mycket hög under större delen av årets 5 första månader, därefter har vattenståndet åkt upp och ner beroende på när dammluckorna i Norum varit öppna och när vatten släppts på från Borsjön genom dammluckorna vid Molkoms bruk.

Hemsida

Vi har under året som gått fortsatt att regelbundet uppdatera vår hemsida med nyheter, dokument av intresse samt frågor-svar.

Foto Gunilla Frid

Restaurering av vassar

Vassbestånden fortsätter att krympa runt sjön. Kanadagäss är en viktig orsak till detta och antalet gäss var stort under 2015. Vassbestånd krymper nu också genom att rotfilt fortsätter att bildas i tidigare vassområden, vilket leder till att buskbestånd utvecklas och expanderar. Detta är inte minst uppenbart utanför Västbylandet och i Molkomsviken, där mer och mer buskar ny skymmer sjöutsikten. Ingen buskröjning utfördes 2015 och det ska göras av kommunen, när de får tid och har budget.

Skynd sjöutsikt är nu till förtret för boende, besökande och förbipasserade, men kanske till glädje för vissa arter av häckande fåglar som sävsparv och sävsångare. När vi hade större riktiga vassområden i sjön hade vi betydligt fler häckande fågelarter inklusive sothöna, knölsvan och skrattnås.

Utplantering av flodkräfta

I slutet av Maj hittade vi en död kräfta med rom, vilket är en bekräftelse på att det finns en svag flodkräftstam i sjön. Vi skickade kräftan till Statens Veterinär Medicinska Anstalt för analys, vilken konfirmerar både att kräftan är flodkräfta och att den inte dött av kräftpest. Kanske var det en mink som fångat och sedan lämnat den.

Under hösten genomförde vi provfiske på de platser där kräftor utplanterades under hösten 2014, utan att få någon kräfta. Detta behöver i sig inte innebära att de utplanterade kräftorna försvunnit. Provfisken kommer att fortsätta 2016.

Underhåll av risvasar

Vi har fortsatt att lägga ut risbalar (ungefär två och en halv meter långa, med hopbuntade mindre granar) som stöd och skydd för gösrom och gösyngel, på tre platser där vi är övertygade om att göslek äger rum. Platserna är utmärkt med röda bojar.

Risbalarna är också ett indirekt skydd för gös och gösyngel, eftersom fiske med jigg och annat fiske försvåras.

Eftersom vi är tämligen övertygade om att det finns riktigt stora göshonor i sjön, ***så ber jag nu våra sportfiskare att släppa tillbaka de stora gösar de får (3 kg och uppåt)***, så att de kan hjälpa till med att säkerställa fortsatt bra förnyring. De stora göshonorna är rika på rom och har också de rätta generna för att kunna bli stora.

Fisketillsyn

Fisketillsyn har bedrivits i något mindre omfattning i år än tidigare år, men de inspektioner som gjorts har inte behövt leda till några ingripanden.

Under hösten förstärkte vi fisketillsynen genom att utnämna ytterligare en tillsyningsman, därmed kan vi under 2016 utöka vår fisketillsyn, vilket känns bra.

Kortförsäljning 2015

Året har varit rekordår för försäljning av dagkort. Totalt har 278 dagkort sålts, varav 148 genom ifiske (internet – SMS). Antalet årskort sålda för sportfiske är 133, vilket är ungefär det samma som 2014 (136).

Försäljning av nätkort är nu väldigt låg (bara 5 stycken under 2015) och av fiskerättsägarna är det bara mindre än 5 som fiskar med nät. Dvs trycket på fiske med nät är väldigt lågt. Det är nu fiskare med sportfiskekort som fiskar med vertikalt bottenmete som tar upp mest fisk. Hur mycket är svårt

att bedömma, eftersom vi inte har tillförlitlig fångstrapportering. Förhoppningsvis följer de regeln **för husbehov (2 – 3 gösar per dag)**, och släpper tillbaka huvuddelen av vad de fångar.

Inre delen av Mossviken – annorlunda och värdefull biotop (Foto Emil Mossberg)

Fångstrapportering

Genom IFiske kan fiskekortköpare efter avslutat fiske rapportera resultat av fisket antingen genom SMS eller dator-internet. Av de som löst Ifiskekort har ungefär 10% rapporterat resultatet. Några har fått mycket fisk andra ingenting och det mesta av vad de fångat har släppts tillbaka.

Min bedömning är att det är de mest engagerade och intresserade fiskarna som lämnar rapport samt att vad de rapporterar är korrekt. Denna fiskare-kategori består av hängivna och kunniga fiskare, som vet hur man ska hitta de bästa fiskeplatserna och som ofta ägnar många timmar till fiske, de dagar de fiskar.

Dagkortköpare som inte fångstrapporterar är sannolikt en blandning av de som inte fått någon fisk och de som inte vill rapportera, inte köpt Ifiskekort eller inte har datorer. Väldigt få fiskare har rapporterat fångster direkt till vår hemsida, där det också annars finns möjlighet att fångstrapportera.

Ett antal fiskare har under året klagat på att de inte fått någon fisk, vi vet att det finns mycket fisk i sjön, så det är bara att fortsätta att pröva tills lyckan vänder!

Den mobila utställningen

Med bidrag från Nyeds Hemmansägareförening, så komponerade vi en utställning med Tema **Molkomsjön** under sommaren. Syftet var att attrahera intresse för Molkomsjön bland ortsbor, genom att kort berätta och med bilder skapa nyfikenhet.

En av bilderna i utställningen – Svärdslija vid österängarna (Foto Emil Mossberg)

Utställningen fanns uppställd i Vuxenskolans lokaler under delar av Oktober och November och flyttades därefter till Folkhögskolan. Nästa anhalt kommer att bestämmas tidigt nästa år, men en tänkbar lokal är Naturrum i Karlstad. Då skulle vi kunna få uppmärksamhet även i Karlstad området.

Vi lånar gärna ut utställningen till intresserade föreningar!

Som en del av utställningen introduceras också Alsterälvens Vattenråd, som omfattar hela vårt sjösystem från Byckeln och Horssjön ner till Alsterälvens utlopp i Väneren.

Alsterälvens Vattenråd

Jag är nu medlem i Vattenrådets styrelse, men eftersom jag tillbringar större delarna av året i Laos, så är det min bror Bengt som fått representera oss. Vattenrådet är nu officiellt bildat med Siv Jansson i Ackssjön som ordförande.

Ett antal möten har hållits under året där information och ideer diskuterats. Ett möte var också arrangerat för att medlemmar från alla Vattenråd i Värmland skulle få möjlighet att träffas och diskutera viktiga gemensamma intressen och problem. Ett sådant är försurning och hur det påverkar fiskebestånden. De övre delarna i alla sjösystem har dessa problem och kalkning är en mycket viktig årlig åtgärd.

Båtar redo för fiske och utflykter (Foto Henrik Strandberg)

Medlemmarna i vårt vattenråd omfattar

- den lokalbefolkning som är engagerad i skötsel av respektive sjö (från sjösystemets källsjöar ner genom Alstern),
- allmänhet med intresse för vårt sjösystem,
- de företag som är engagerade i vattenreglering-kraftproduktion och
- myndigheter som ansvarar för regleringar och beslut (Kalstad kommun och Länsstyrelsen)

Det har under mötena återkommande bekräftats att MFVOF ligger i framkant vad gäller vattenvård och att våra ideer och åtgärder äri viktiga förebilder för skötsel av andra delar av sjösystemet.

Öring i Molkomsjön

Elprovfiske i Molkomsälven genomfördes i samarbete med Sportfiskarna under September – Oktober i enlighet med beslut taget under årsmötet våren 2015. Inte oväntat så är det nu konfirmerat att det finns en svag öringstam i sjön och vi ska nu diskutera hur vi bäst förvaltar vårt öringbestånd. Elprovfisken nästa år för att följa upp resultaten är bland annat en nästa åtgärd.

En annan tänkbar åtgärd är att förbättra lekförutsättningarna i Molkomsälven, genom att förse de strömmande delarna av älven med lekgrus, vilket gynnar romläggning och romkläckning. Det är också viktigt att fiske av öring i älvområdet undviks och vi bevakar detta.

Annat

Husbehov var länge det viktigaste motivet till fiske. Idag äter få lokalbor insjöfisk från Molkomsjön, med vissa undantag för abborre och gös.

Nu är husbehovsfisket ersatt av sportfiske enligt principen **fånga – väga – mäta - släppa** tillbaka.

En variant av detta sportfiske tillämpas nu i Molkomsjön och många andra sjöar, **pelagiskt vertikalfiske**. Metoden går ut på att med hjälp av ekolod lokallicera var (de stora) gösarna eller gäddorna står, därefter släppa ner bete framför fisken och locka den att hugga. Detta fiskesätt, där en viktig del av sporten är att lokalisera fisk med ekolod, är ett effektivt sätt att hitta och fånga fisk. Så länge inte metoden används till att ta upp och ta med sig hem fisk, så är den inte harmful för fiskebeståndet förutsatt att inte fisk skadas när de krokas. Med detta sätt har man ersatt det mera slumpmässiga fisket där man på måfå med kastspö prover fiskelyckan.

Med stor sannolikhet finns det riktigt stor gös och gädda i Molkomsjön, och med pelagiskt vertikalfiske är chanserna rätt stora att hitta dem.

Jag deltog som vanligt i **Länsförbundets årsstämma**, vilken 2015 hölls i Forshaga på Sportfiske Centrum. Förutom det formella, fick deltagarna förstås möjlighet att träffa funktionärer från andra föreningar i länet med informations och ide utbyten.

Den **årliga fisketävlingen** gick som vanligt av stapeln vid Norum i månadskiftet Juni- Juli. Deltagarantalet var ungefär som det brukar och resultaten redovisades på vår hemsida.

Metare i full fart (Foto Dick Bergström)

För att bidra till att **välkomna och ta hand om de flytkingar** som anlände till Molkom under Oktober (Graningeskolan och Ängsbacka), så fattade vi beslutet att tillåta dem att fiska fritt från land mellan Västby landen och Graninge. Detta utnyttjades av ett antal av nykomlingarna och vi hoppas att det bidrog till att skingra tankarna från allt hemskt som de har bakom sig.

Ett oroande tecken för fiske i Molkomsjön är de allmer regelbunda besöken av **mellanskarv**. De kommer så här långt i små grupper (runt 5). I de sjöar där de häckar (kolonier), så reduceras fiskebestånden till förtret för alla typer av andra fiskare (människor och fåglar). Vi vill inte ha denna nya innevånare, som skulle kunna förstöra det goda fiske vi har!

Denna mellanskarv hittade vi död invid Krakerudslanden 2014 – den hade ingen synlig skada

Sjösättningsrampen har varit flitigt utnyttjad under året, med ofta mer än en bil med trailer stående vid Graningebaden, där det finns gott om plats både för sjösättning och parkering. Vi har under hösten inköpt en **ny brygga**, vilken kommer att sjösättas på samma plats under våren 2016.

2015 varit händelserikt och intressant för föreningen. Vi har lärt oss mycket och lett till positiv uppmärksamhet för vår verksamhet.

Till sist önskar jag alla med intresse förr Molkomsjön en riktigt god fortsättning på 2016, med bra naturupplevelser och fiske med Molkomsjön som bas.

1 Januari 2016

Calle Mossberg
Ordförande Molkomsjöns Fiskevårdsområdesförening